

Dopad sankcí EU vůči Rusku na veřejné zakázky

🕒 20.04.2022 / 13:19

Rada EU podstatným způsobem rozšířila a zpřísnila dosavadní ekonomické a individuální sankce vůči Rusku a Bělorusku. Co vše to znamená pro zadávání veřejných zakázek?

Martin Lukáš

Weinhold Legal, v. o. s. advokátní kancelář

Tereza Hošková

Weinhold Legal, v. o. s. advokátní kancelář

Michal Przewczek

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Nařízení Rady (EU) 2022/576 ze dne 8. dubna 2022

Rada EU svým tzv. pátým balíčkem sankcí^[1] podstatným způsobem rozšířila a zpřísnila dosavadní ekonomické a individuální sankce vůči Rusku a Bělorusku. Konkrétně nařízení Rady (EU) 2022/576 ze dne 8. dubna 2022 (dále jen „**Nařízení**“) s účinností již od soboty **9. dubna 2022** (s určitými výjimkami) zasahuje mimo jiné také do oblasti zadávání veřejných zakázek.

Posílení stávajících cílených ekonomických opatření a odstranění mezer je zaměřeno na obecný unijní zákaz účasti ruských subjektů na veřejných zakázkách v členských státech EU a

vyloučení veškeré finanční podpory ruským veřejným orgánům. Zároveň je nutné uvést, že ve vztahu k veřejným zakázkám Nařízení blíže neupravuje účast běloruských subjektů.

Úplné znění Článku 5k Nařízení

1. Zakazuje se zadat nebo dále plnit jakoukoli veřejnou zakázku nebo koncesní smlouvu spadající do oblasti působnosti směrnic o zadávání veřejných zakázek, jakož i čl. 10 odst. 1, 3, odst. 6 písm. a) až e), odst. 8, 9 a 10, článků 11, 12, 13 a 14 směrnice 2014/23/EU, článků 7 a 8, čl. 10 písm. b) až f) a písm. h) až j) směrnice 2014/24/EU, článku 18, čl. 21 písm. b) až e) a písm. g až i), článků 29 a 30 směrnice 2014/25/EU a čl. 13 písm. a) až d), f) až h) a j) směrnice 2009/81/EC:

a) jakémukoli ruskému státnímu příslušníkovi, fyzické či právnické osobě nebo subjektu či orgánu se sídlem v Rusku,

b) právnické osobě, subjektu nebo orgánu, které jsou z více než 50 % přímo či nepřímo vlastněny některým ze subjektů uvedených v písmeni a) tohoto odstavce, nebo

c) fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu, které jednají jménem nebo na pokyn některého ze subjektů uvedených v písmeni a) nebo b) tohoto odstavce, včetně subdodavatelů, dodavatelů nebo subjektů, jejichž způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek, pokud představují více než 10 % hodnoty zakázky, nebo společně s nimi.

2. Odchylně od odstavce 1 mohou příslušné orgány povolit zadání a další plnění zakázek zaměřených na:

a) provoz, údržbu, vyřazování z provozu a nakládání s radioaktivním odpadem, dodávky a přepracování paliva a bezpečnost civilních jaderných kapacit a na pokračování navrhování, konstrukcí a uvádění do provozu nezbytných pro dokončení civilních jaderných zařízení, jakož i na dodávky prekurzorového materiálu pro výrobu radioizotopů pro lékařské účely a podobných lékařských aplikací, kritické technologie pro monitorování radiace v životním prostředí nebo civilní jadernou spolupráci, zejména v oblasti výzkumu a vývoje;

b) mezivládní spolupráci v oblasti kosmických programů;

c) poskytování nezbytně nutného zboží nebo služeb, které mohou poskytnout, případně mohou poskytnout v dostatečném množství, pouze osoby uvedené v odstavci 1;

d) fungování diplomatických a konzulárních zastoupení Unie a členských států v Rusku, včetně delegací, velvyslanectví a misí, nebo mezinárodních organizací v Rusku požívajících výsad podle mezinárodního práva,

e) nákup, dovoz nebo přepravu zemního plynu a ropy, včetně rafinovaných ropných produktů, jakož i titanu, hliníku, mědi, niklu, palladia a železné rudy do Unie z Ruska nebo přes Rusko; nebo

f) nákup, dovoz nebo přepravu uhlí a jiných pevných fosilních paliv, jejichž seznam je uveden v příloze XXII, do Unie do 10. srpna 2022.

3. Dotčený členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o každém povolení uděleném podle tohoto článku do dvou týdnů od jeho udělení.

4. Zákazy uvedené v odstavci 1 se do 10. října 2022 nevztahují na plnění smluv uzavřených před 9. dubnem 2022.

Dopady na zadávání veřejných zakázek

Dosah výše uvedených zákazů pro zadavatele veřejných zakázek může být poměrně široký. Především splnění podmínek pro zákaz dle čl. 5k odst. 1 písm. c) Nařízení bude v některých případech obtížně kontrolovatelné (zejména u „nepřímého“ vlastnictví či u jednání „na pokyn“ některého z omezených subjektů). Nové a konkretizované zákazy uvedené v čl. 5k odst. 1 Nařízení se do 10. října 2022 nevztahují na plnění smluv uzavřených před 9. dubnem 2022. Zákazy tedy platí pro probíhající, budoucí a rovněž i pro ukončená zadávací a koncesní řízení, ve kterých do 9. dubna 2022 ještě nebyla uzavřena smlouva na plnění veřejné zakázky či smlouva koncesní. Jakkoliv mohou mít zadavatelé veřejných zakázek v některých případech omezené možnosti, jak ověřit naplnění výše uvedených omezení, doporučujeme zachovávat maximální míru opatrnosti.

Weinhold Legal

[1] Nařízení Rady (EU) 2022/580 a prováděcí nařízení Rady (EU) 2022/581 ze dne 8. 4. 2022, kterými se mění a provádí nařízení Rady (EU) č. 269/2014, dále nařízení Rady (EU) 2022/576 ze dne 8. 4. 2022, kterým se mění nařízení Rady (EU) č. 833/2014 a konečně nařízení Rady (EU) 2022/577 ze dne 8. 4. 2022, kterým se mění nařízení Rady (EU) č. 765/2006.